

Workshop

WOW WAARDIG
OUDER
WORDEN

Nicole Moorman & Michelle van der Tier
Lectoraat Versterken van Sociale Kwaliteit

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL

Ilona Koops, Atie de Geus, Koen Peters, Vincent Draaijer, Eva Boswinkel, Laura Heuveling, Demi Doornberg, Neeltje Verbeek, Carlijn Pelskamp, Mariken van Schie, Marijn te Stroete, Hennie Joosten, Michelle van der Tier, Nicole Moorman, Robin Smits, Jose Peeters

Aanleiding

WAARDIG OUDER WORDEN

IN GESPREK MET OUDEREN IN ZUTPHEN

De gemeente Zutphen vindt het belangrijk om te kijken naar wat er nodig is voor bewoners om op een prettige manier ouder te worden in hun wijk.

Daarom hebben welzijnsorganisatie Perspectief samen met zorgorganisaties Sensire en Ixta Noa en de Hogeschool Arnhem-Nijmegen hier onderzoek naar gedaan. Zij zijn met bewoners van 68 jaar en ouder in gesprek gegaan over wat zij belangrijk vinden in hun leven. Dit hebben zij gedaan met de gesprekskaarten Waarde van Welzijn.

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Bredere context

- Wens om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen wordt door sociaal beleid, professionals en inwoners omarmd
- Thuis ouder worden draagt bij aan zelfstandigheid en eigen regie van mensen en zorgt voor verbondenheid met vertrouwde mensen en plekken
- Het wordt ook gezien als een manier om de stijgende zorgkosten beheersbaar te houden

**Maar hoe draag je zorg
voor waardig ouder
worden in een wijk of
dorp en waar moet je
dan rekening mee
houden?**

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Bredere context

- Eenzijdig focus op medische en psychosociale aspecten van ouder worden.
- Het perspectief van inwoners zelf en de invloed van de leefomgeving is vaak onderbelicht.
- Terwijl ouder worden in een wijk of dorp een collectieve en interdisciplinaire aanpak vereist

Dat vraagt →

Oog hebben voor
wat mensen nodig
hebben naarmate
ze ouder worden
én voor de wijk
waarin ze wonen

De aanpak

ONDERZOEKSVRAGEN

1. Wat is belangrijk voor bewoners in de Zuidwijken en Waterkwartier om op een prettige manier ouder te worden?
2. Welke factoren dragen bij of belemmeren bewoners om prettig ouder te worden in hun wijk?

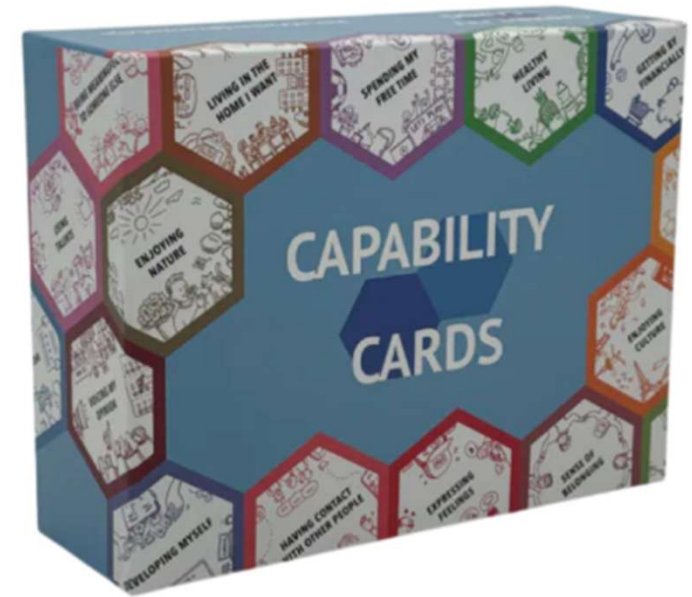
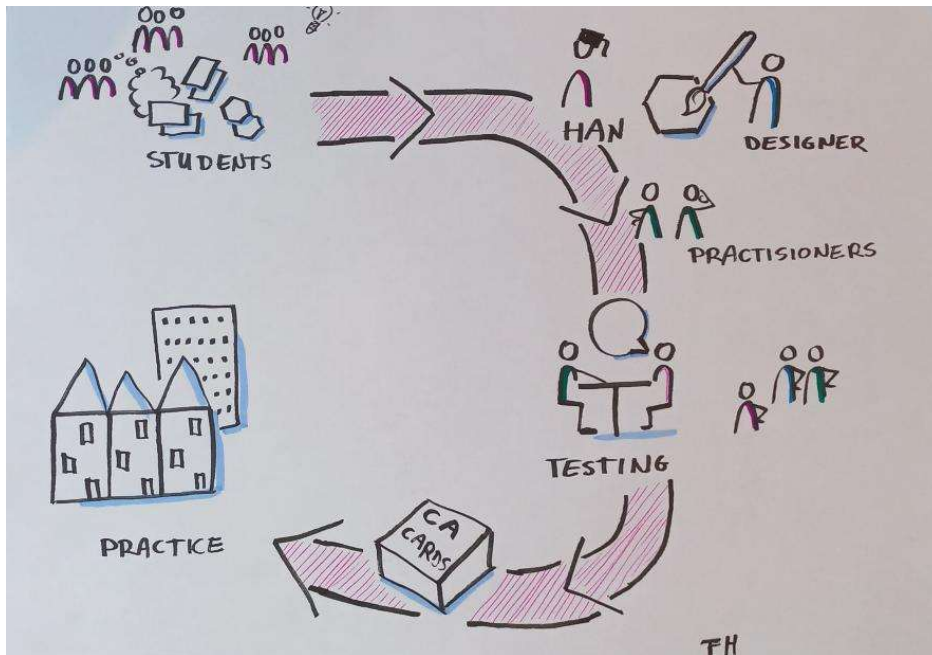
WERKWIJZE

Om te achterhalen wat er leeft onder ouderen in de Zuidwijken en Waterkwartier is gewerkt met de gesprekskaarten 'Waarde van Welzijn' die door de HAN en welzijnsorganisatie Bindkracht10 zijn ontwikkeld. In totaal hebben we met 142 bewoners in de twee wijken gesproken.

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Ontwikkeld vanuit de overtuiging dat professionals en beleidsmakers luisteren naar mensen welk leven zij willen en kunnen leven (Senn 1992, 1999; Nussbaum, 2013).

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

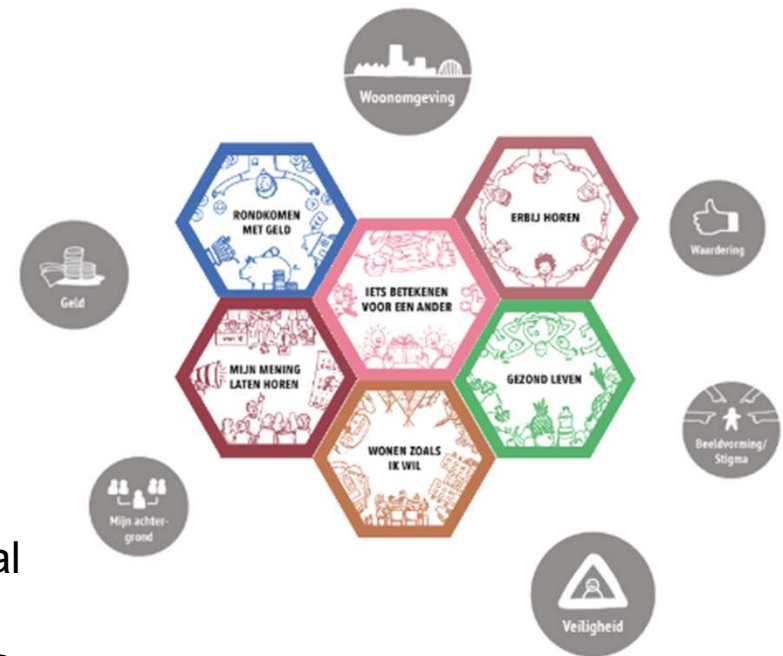
Capability benadering

- Menselijke vrijheid, ontwikkeling en diversiteit staat centraal
- Reële mogelijkheden die mensen hebben om het leven te leiden dat zij zelf als waardevol beschouwen.
- Iedere persoon heeft een eigen beeld bij wat een goed leven is en streeft dat na vanuit persoonlijke wensen, talenten, waarden en dromen.
- De omgeving en de persoon zelf biedt hulpbronnen en ondersteunende en belemmerende omstandigheden.

Werken met de gesprekskaarten

- Het persoonlijke verhaal van het individu staat centraal. Hij of zij bepaalt zelf wat hij of zij wil delen.
- De persoon kan kiezen uit in totaal twintig kaarten gebaseerd op de 10 'centrale capabilities'.
- Iedere kaart vertegenwoordigt een waarde die een unieke betekenis krijgt vanuit het persoonlijke verhaal van de verteller.
- Een groot aantal fiches helpen om de belemmerende en ondersteunende factoren te identificeren.

Training

- Professionals uit medisch en sociaal domein in het werken met de gesprekskaarten
- Om met mensen 68+ in gesprek te gaan over *wat belangrijk is hun leven en wat zij nodig hebben om een goed leven te leiden*

Intermezzo

- Een startvraag
- Luisteren
- Doorvragen
- Geen non-verbaal gedrag

Wat is voor jou belangrijk om waardig ouder te worden? Kies een van de waarden en vertel aan de ander waarom dat zo is voor jou.

Onze aanpak

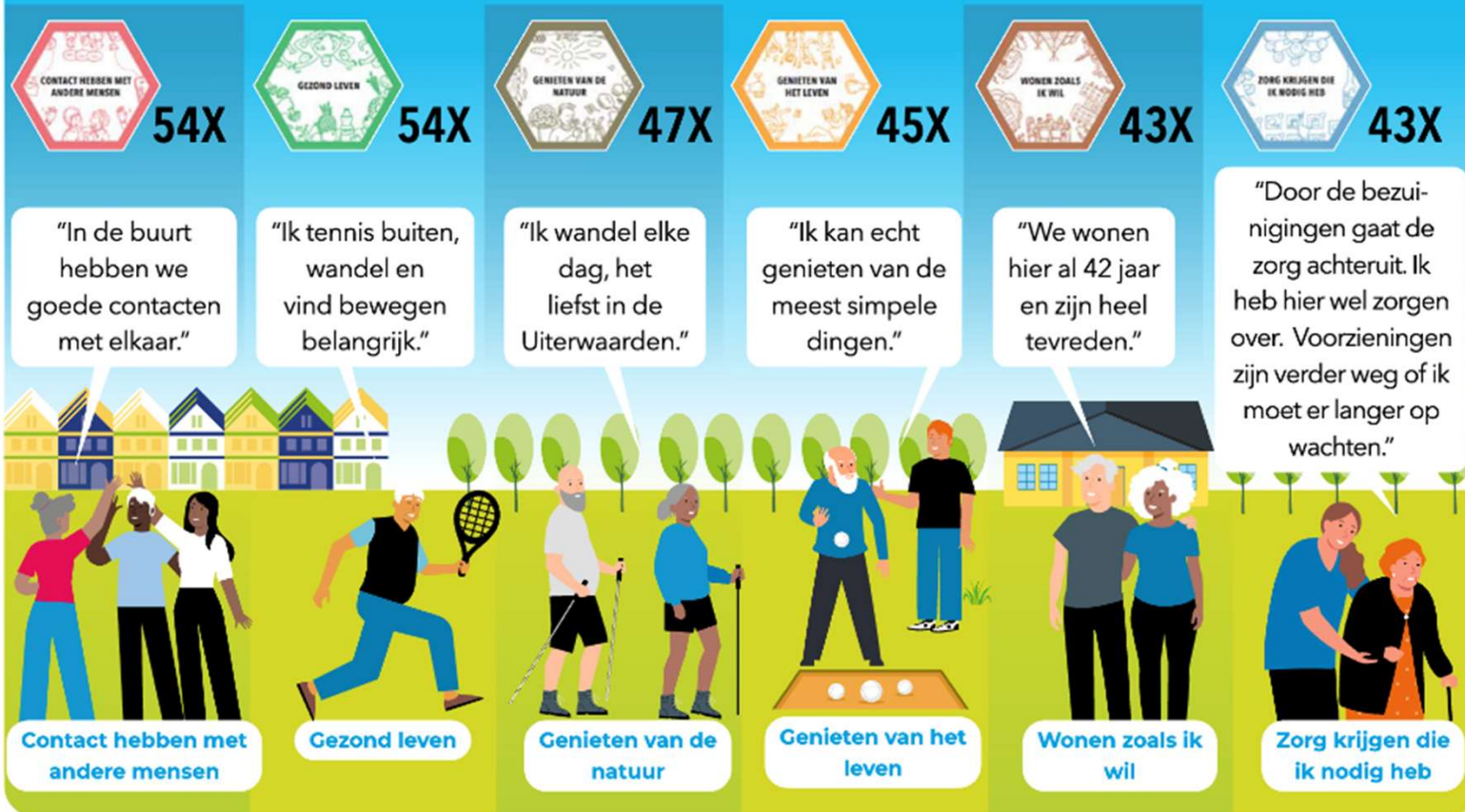
Wat hebben mensen nodig naarmate ze ouder worden en wat betekent dat voor de wijk waarin ze wonen?

- Het begint bij goed luisteren naar de verhalen en ervaringen van mensen zelf. Wat is voor hen belangrijk om een goed leven te hebben?

WELKE WAARDEN VINDEN OUDEREN HET BELANGRIJKST IN DE ZUIDWIJKEN

Tijdens het gesprek hebben we bewoners vijf kaarten laten uitkiezen die zij het meest waardevol vinden in hun leven. Iedere kaart symboliseert een waarde.

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

WELKE WAARDEN VINDEN OUDEREN HET BELANGRIJKST IN WATERKWARTIER?

Tijdens het gesprek hebben we bewoners vijf kaarten laten uitkiezen die zij het meest waardevol vinden in hun leven. Iedere kaart symboliseert een waarde.

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Wat hebben mensen nodig naarmate ze ouder worden en wat betekent dat voor de wijk waarin ze wonen?

- Waar de gesprekskaarten ook bij helpen is om naast de persoon ook oog te hebben voor de omgeving. Deze omgeving speelt namelijk een belangrijke rol, zo bleek uit de gesprekken met inwoners in Zutphen.
- Mensen verschillen sterk in de mate waarin zij over waardevolle mogelijkheden beschikken.
- Om recht te doen aan deze verschillen is het belangrijk om te onderzoeken waar **ongelijkheid** ontstaat, en welke belemmeringen of juist unieke kansen iemand ervaart.
- Dit helpt om passende ondersteuning of interventies vorm te geven.

WELKE PERSOONLIJKE EN OMGEVINGSFACTOREN BEÏNVLOEDEN OP EEN PRETTIGE MANIER OUDER WORDEN

BEVORDERENDE FACTOREN:

Bewegen om gezond te blijven

Onderhouden van contacten

Wandelen en fietsen in de natuur

Gezond eten

Anderen helpen en
vrijwilligerswerk doen

Levensbestendig maken
van de woning

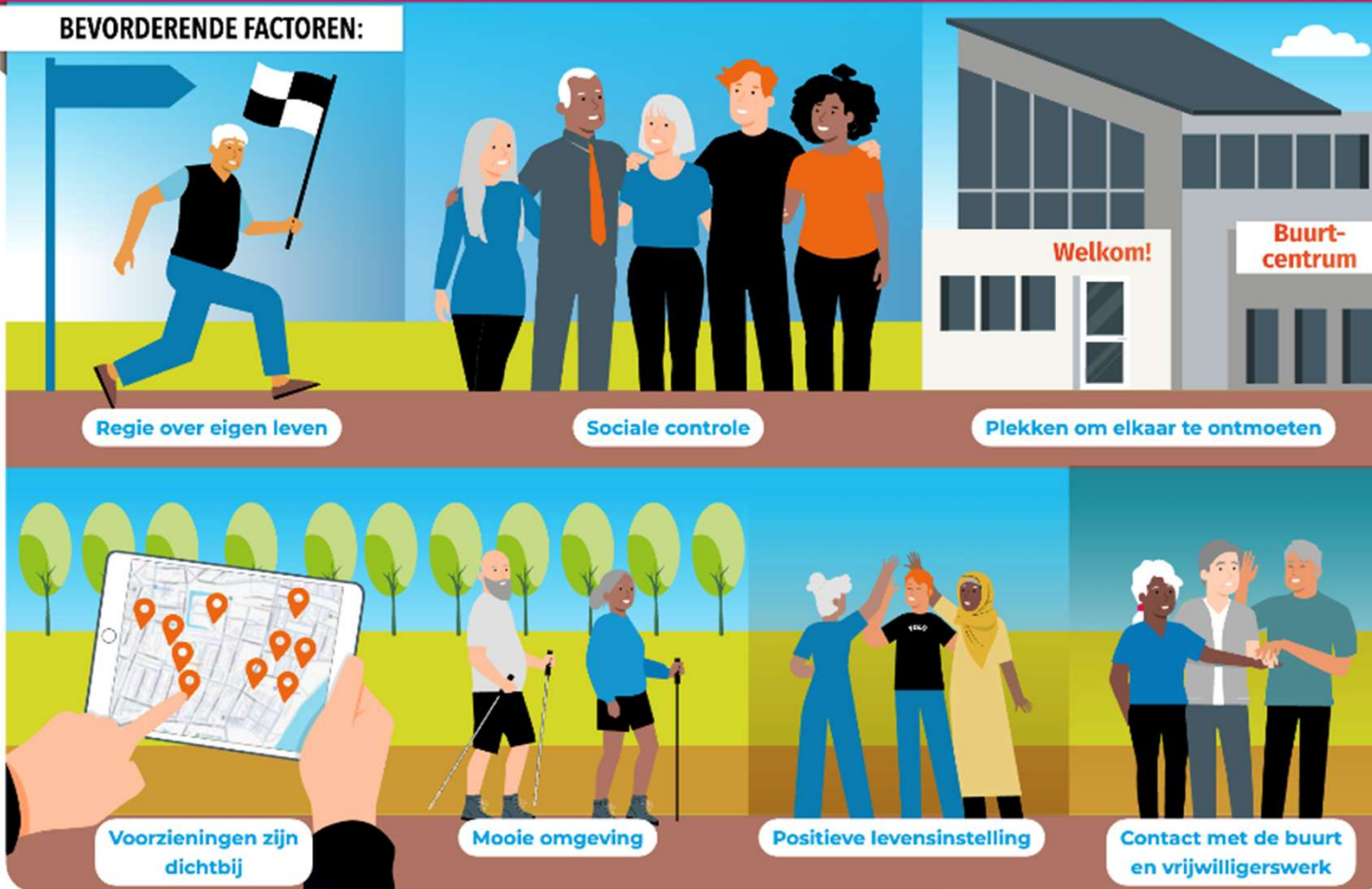
Sociale controle/
omkijken naar elkaar

Zuidwijken

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

WELKE PERSOONLIJKE EN OMGEVINGSFACTOREN BEÏNVLOEDEN OP EEN PRETTIGE MANIER OUDER WORDEN

BEVORDERENDE FACTOREN:

Waterkwartier

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL / SLIM / SCHOON / SOCIAAL

BELEMMERENDE FACTOREN:

Zuidwijken

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

BELEMMERENDE FACTOREN:

Waterkwartier

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Wat hebben mensen nodig
naarmate ze ouder worden en wat
betekent dat voor de wijk waarin ze
wonen?

Wat betekent dit voor uw wijk?
Praat en denk mee!

Inzichten zijn waardevol op zichzelf, maar kunnen ook
richting geven:

- > aan het formuleren van ontwikkelvragen
- > het verhelderen van ondersteuningsbehoeften
- > het maken van keuzes in ondersteuning of beleid.

Wat hebben mensen nodig naarmate ze ouder worden en wat betekent dat voor de wijk waarin ze wonen?

In het project hebben we de uitkomsten besproken met **inwoners** in een bewonersbijeenkomst en met **professionals** in een brede netwerkbijeenkomst

- ▶ Welke mogelijkheden willen we samen waarmaken?
- ▶ Wie kan hieraan meewerken? Denk hierbij ook aan mensen die nu nog niet aan tafel zitten.
- ▶ Wat is nodig om hierin samen goed op te kunnen trekken?

- ▶ Welke mogelijkheden zien we in de buurt om bij te dragen aan een waardevol leven?
- ▶ Welke mogelijkheden zien we bij de ouderen zelf om bij te dragen aan een waardevol leven?
- ▶ Sluiten deze mogelijkheden aan bij wat ouderen zelf hebben aangegeven?

OF HET ER NIET OM GOEDERES

Ontwikkeld vanuit de overtuiging dat professionals en beleidsmakers luisteren naar mensen welk leven zij willen en kunnen leven (Senn 1992, 1999; Nussbaum, 2013).

Omdat:

- Niet voor mensen willen denken, maar mensen vrijheid geven om te leven op een manier zoals zij willen leven en de persoon te zijn die zij willen zijn.
- Te kijken wat professionals en beleidsmakers kunnen doen om mensen hierin te ondersteunen.
- Om niet alleen naar het individu en diens zelfredzaamheid te kijken, maar ook naar omgevingsfactoren die een rol spelen.
- Om een tool te ontwikkelen die professionals kunnen gebruiken in hun dagelijks werk.

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

**Wat betekent waardig
ouder worden nu echt?
Wat zeggen de aanpak, de
opbrengsten en de
geleerde lessen jou over
wat waardig ouder worden
nu echt betekent?**

